Adviesraad sociaal domein

Uw brief van	21 november 2023	Behandeld door	M. Stellingwerf
Uw kenmerk		Telefoonnummer	(026) 32 60 111
Zaaknummer	ZS-834838	Onderwerp	Uw advies op de strategische agenda sociaal domein
Bijlage(n)			
Datum	5 december 2023		

Beste leden van de adviesraad sociaal domein,

Wij ontvingen van u een advies op de Taskforce Strategische Agenda Sociaal Domein, gedateerd op 21 november 2023. Ons college dankt u voor uw uitgebreide en doordachte advies op deze strategische agenda. In deze brief reageren wij op uw advies en beantwoorden wij de vragen die u stelde.

Algemeen
Wij zijn blij te vernemen dat u zich herkent in de thema's en opgaven die wij hebben vastgesteld als de belangrijkste uitdagingen voor onze gemeente de komende jaren. Wij waarderen het compliment aan onze ambtelijke organisatie voor het werk dat zij in deze strategische agenda hebben gestoken. Naast de complimenten stellen wij het ook bijzonder op prijs dat u kritisch heeft meegekeken naar het document en daar uw aandachtspunten in heeft benoemd.

De term sociale basis
U geeft terecht aan dat het nodig is de term sociale basis te definiëren. Wij hebben de definitie van de sociale basis beschreven in ons beleidsplan sociaal domein 'Iedereen hoort erbij!' en daarna uitgebreider in de contourennota over de versterking van de sociale basis. In de strategische agenda verwijzen we naar deze documenten. Daarmee zijn wij ervan uitgegaan dat dit voldoende was beschreven. Wij nemen uw advies ter harte om in de gesprekken en communicatie over de sociale basis steeds duidelijk aan te geven waar we het over hebben. Daarmee voorkomen we onduidelijkheden en verkeerde verwachtingen.

De term normaliseren
U vraagt zich af wat wij bedoelen met de term 'normaliseren' en of normaliseren van zorgvragen kan leiden tot onvoldoende of niet passende zorg voor inwoners. Wat wij met normaliseren bedoelen hebben wij in onze beleidsnota sociaal domein als volgt omschreven:

We leven in een samenleving met een hoge welvaart, waarin we hoge eisen stellen aan de kwaliteit van ons leven. Als we een probleem ervaren, willen we dat zo snel mogelijk oplossen. Deze ontwikkeling maakt dat de focus van zorg en ondersteuning is komen te liggen op problemen definiëren en diagnosticeren en die vervolgens zo goed mogelijk oplossen. Door te focussen op problemen verliezen we wellicht uit het oog wat wél goed gaat. Versterken wat goed gaat, kan immers ook (een deel van) de oplossing zijn. Natuurlijk kunnen wij als gemeente deze manier van kijken niet zomaar

veranderen. We kunnen echter wel stappen zetten naar een andere benadering. Een benadering waarin problemen onderdeel zijn van het leven en het hebben van een probleem niet betekent dat je niet ‘normaal’ bent.

De noodzaak om te normaliseren ligt inderdaad deels in het feit dat de kosten voor zorg niet meer zijn op te brengen als ook problemen ‘die bij het leven horen’ behandeld worden met professionele hulp. Het college is van mening dat ook inwoners met problemen die bij het leven horen en die samengaan met bepaalde fasen ondersteuning en advies moeten kunnen krijgen. Wij denken echter dat dit beter past in laagdrempelige, algemene en/of collectieve voorzieningen in plaats van in dure individuele voorzieningen. Daarmee moeten we er zeker voor waken dat we geen zwaardere problematiek over het hoofd zien. We zullen met elkaar in gesprek moeten, partners en gemeente, over wat de best passende hulp is bij elke vraag van een inwoner. Wel willen we het aanbod van laagdrempelige voorzieningen vergroten, waardoor inwoners met problemen die bij het leven horen ook echt laagdrempelig ergens terecht kunnen.

Samenhang tussen thema’s en opgaven
U adviseert het college de integrale aanpak van de thema’s en opgaven als voorwaarde te stellen. Wij zijn het met u eens. Daarom ook deze strategische agenda. Die biedt ons de mogelijkheid de samenhang te bewaken en ontwikkelingen op elkaar af te stemmen.

Opgave 1: versterking sociale basis
U geeft ons verschillende adviezen over de opgave versterking sociale basis. In het algemeen willen we hierover opmerken dat wat hierover is opgeschreven in de contourennota de basis is voor de uitwerking van deze opgave. Dat betekent dat we zoveel mogelijk behouden wat goed gaat en wat is opgebouwd in de verschillende kernen. Bij het uitwerken van deze opgave betrekken we vanzelfsprekend partners en inwoners om dat zo goed mogelijk te doen. Op 1 november is de nieuwe projectleider voor dit project gestart. Zij heeft ook de opdracht een communicatieplan op te stellen voor de periode dat wij aan deze opgave werken. Daarin nemen wij uw suggesties zeker mee.

Hoe een ‘sociaal team in iedere kern’ er exact uitziet kunnen we nu nog niet zeggen. Dat is onderdeel van de uitwerking van de opgave.

U geeft aan dat gemeente en partners elkaar zouden moeten ‘complementeren’. Dat vindt het college ook een waardevol streven. Wij hebben dat in de contourennota beschreven als ‘het realiseren van een dekkend aanbod’. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk dat de partijen een netwerk vormen en elkaar kennen en weten te vinden. Daarmee voorkomen we dat het aanbod wel bestaat maar niet wordt benut.

Toename zorgvraag als gevolg van toename welvaart
U ziet een paradox in de link tussen toename van welvaart en toename van zorgvragen. Het CPB legt dit als volgt uit: doordat mensen meer te besteden hebben, stellen zei hogere eisen aan de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg. Door toenemende welvaart zijn we gewend geraakt aan directe beschikbaarheid van allerlei producten en diensten. Wensen kunnen direct vervuld worden en problemen moeten direct opgelost worden.
Daar komt nog bij dat mensen verwachten dat de overheid bij stijgende welvaart ook meer investeert in de zorg. Aan de aanbodkant neemt hierdoor de prikkel om te innoveren en nieuwe technologieën te ontwikkelen toe. De investering die hiervoor nodig zijn, maken de zorg niet direct goedkoper.
Dit alles leidt ertoe dat de vraag toeneemt en de zorg duurder wordt.

Opgave 2: kostenbeheersing maatwerkvoorzieningen
U spreekt uw zorg uit dat de door ons voorgenomen data-analyse ervoor zorgt dat de administratieve druk bij zorgprofessionals gaat toenemen. Dat is niet het geval bij deze opgave. De gemeente beschikt over heel veel data als verantwoordelijke voor het indiceren van maatwerkvoorzieningen. Daarnaast verzamelen ook andere instanties als de GGD en de zorgverzekeraar heel veel data over zorggebruik. Door deze data te analyseren kunnen we patronen blootleggen, waarna we met aanvullende onderzoeken en gesprekken kunnen achterhalen aan welke knoppen we kunnen draaien. Het is dus absoluut niet onze intentie om meer data te laten verzamelen door zorgaanbieders.

Thema 1: Beschermd thuis
U spreekt uw zorg uit over stigmatisering van psychisch kwetsbare inwoners als gevolg van het geven van cursussen hierover. Het is goed dat u ons hierop attendeert. Wij zullen ons hier zorgvuldig over laten adviseren. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat we het tegengestelde bereiken van wat we ermee bedoelen: ervoor zorgen dat psychisch kwetsbare inwoners zich thuis en geaccepteerd kunnen voelen in de buurt of wijk waar ze wonen.

Thema 2: Lingewaardse ontwikkelagenda jeugd
De hervormingsagenda jeugd is op 19 juni 2023 definitief vastgesteld en aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer. Dit betekent dat we vanaf dat moment aan de slag zijn gegaan met onderzoeken hoe wij de hervormingsagenda moeten vertalen naar onze Lingewaardse situatie. Eén van de onderwerpen in de hervormingsagenda is het inrichten van de toegang tot jeugdhulp, waar het expertiseteam één van de onderdelen van is. Wij hebben daar niet de vrije hand in, want wij moeten dit in de hele regio op dezelfde manier inrichten. Kortom, het is nog te vroeg om u al te informeren over de samenstelling en positie van het expertiseteam jeugd. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen rondom dit onderwerp.

Ten slotte
Wij danken u nogmaals voor uw uitgebreide advies. Deze brief sturen wij ook naar de gemeenteraad, zodat ook de raad uw adviezen kan betrekken bij zijn besluitvorming op 14 december. Als u naar aanleiding van deze reactie nog vragen heeft, kunt u die stellen aan Marjon Stellingwerf: m.stellingwerf@lingewaard.nl.

Wij houden u op de hoogte van de uitwerking van de strategische agenda door u de tussentijdse rapportages voor de gemeenteraad toe te sturen. U kunt daarbij aangeven over welke onderwerpen u graag in uw maandelijkse vergadering wordt bijgepraat.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs